

OV 6. A.

Ahoj všem šestákům,

přesouváme se k dalšímu tématu a tím je rovnoprávnost.

Přečtěte si článek o rovnoprávnosti mužů a žen z historie. Nebojte, není to moc dlouhé ☺.

Zajímá mě váš názor na toto téma/ problematiku, která se řeší i v současnosti

Žena a muž

To, co se nám dnes zdá být samozřejmým, bylo před pár staletími jen odvážným snem několika snů. Zdaleka se to netýká jen pokroku ve vědách, ale třeba i postavení žen ve společnosti.

Starověký Řím, Capua, 13:31 někdy okolo roku 200 před Kristem

Ona: Miláčku, Tite, slyšíš mě? No tak, haló!

On: No, co je zase? Nevidíš, že přemýšlím? Víš, že po jídle vždycky přemýšlím. A také víš, že mě při tom nemáš rušit.

Ona: Já vím, můj drahý, a moc se ti omlouvám. Tvé přemýšlení je určitě slyšet až v Římě. Jen jsem tě chtěla požádat o dovolení odejít. Cornelia mě zvala. Tak, že bych se za ní na chvíli zastavila. Co myslíš, mohu?

On: Už si zaopatřila dobytek, uklidila po jídle, zametla podlahu a připravila mi oděv na odpoledne?

Ona: Ano, to všechno už jsem udělala. Mohu jít?

On: Dobrá. Očekávám ale, že nejpozději za hodinu budeš zpátky. A nechci slyšet žádnou výmluvu, jako že sluneční hodiny neukazovaly, protože bylo zataženo. Jasně?

Ona: Ano a děkuji ti, drahý.

Česká republika, Brno, 13:31 současnost

On: Miláčku, Evičko, slyšíš mě? No tak, haló!

Ona: No, co je zase? Nevidíš, že telefonuji? Víš, že mi v tuhle dobu vždycky volá Monika. A taky víš, že mě při tom nemáš rušit.

On: Já vím, drahoušku, a moc se ti omlouvám. Ale už spolu mluvíte dvě a půl hodiny. Franta má lístky na fotbal a začíná to už ve tři. Tak jsem se chtěl zeptat, jestli můžu jít?

Ona: Už si zaopatřil děti, umyl nádobí, zametl podlahu a vyžehlil mi tu blůzičku na odpoledne?

On: Ano, to všechno už jsem udělal. Můžu jít?

Ona: No dobrá. Očekávám ale, že se vrátíš hned po zápase a neskončíš i s Frantou někde v hospodě. A nechci slyšet žádné trapné výmluvy, jako že Franta slavil padesátiny a ty sis s ním musel připít. Jasně?

On: Ano a děkuji, miláčku.

No není ten pokrok úžasný?

Teď ale trochu vážně. My muži musíme asi ženám přiznat, že to s námi v minulosti neměly právě lehké. Asi nejhorší postavení v dějinách měly ženy ve starověkém Řecku. Například v Athénách tehdy platila velmi přísná pravidla vymezující ženě společensky nepatrnou úlohu strážkyně domu, rodičky dětí a služky nebo dokonce otrokyně. Ženy měly v domě vymezeny místnosti, které směly obývat, ven směly chodit jen zcela zahaleny, se svým mužem sdílely lože, ale nesměly s ním stolovat, a pokud by se snad dopustily cizoložství, hrozil jim trest smrti nebo prodej do otroctví. Podobný přečin ze strany muže byl naopak považován za běžný a nijak trestán nebyl. O tom, že by snad měly mít ženy nějaký vliv na chod věcí veřejných, nemohlo být pochopitelně ani řeči.

Trochu lépe na tom byly ženy ve starověkém Římě. Těšily se tu totiž úctě a vážnosti. Nic to ovšem neměnilo na tom, že zejména za dob republiky neprovdaná žena formálně podléhala svému otci, který za ni nesl plnou odpovědnost a rozhodoval o všem důležitém v jejím životě, včetně výběru budoucího manžela. Na manžela také tato odpovědnost po sňatku přecházela, a i jemu tedy žena plně podléhala. I když se postavení žen ve starověkém Římě zejména později za dob císařství zlepšilo, pořád platilo, že veřejný život je výhradně záležitostí mužů a úkolem ženy je pouze starost o domácnost.

Lépe na tom ženy nebyly ani ve středověku. I v těch dobách byly s výjimkou několika málo osobností vnímány jen v kontextu rodiny a ve veřejném životě nehrály žádnou podstatnou roli.

Zlom nastal v podstatě až s francouzskou revolucí, která nastolila otázku rovnosti nejen napříč společenskými vrstvami, ale také mezi pohlavími. Krátce po revoluci vzniklo jedno z prvních ženských hnutí mající za cíl prosazení rovnosti žen a mužů v politice a legislativě. Předběhlo však svou dobu a jedna z jeho hlavních představitelk, spisovatelka a dramatička **Olympe de Gouges** byla za svou kritiku porevolučního vývoje popravena gilotinou.

Asi neznámější kapitolu boje za rovnoprávnost napsaly počátkem dvacátého století sufražetky (suffrage = právo volby). Už v druhé polovině devatenáctého století vznikaly ve Velké Británii a Spojených státech amerických ženské spolky, které si za cíl vytyčily získání volebního práva pro všechny ženy. Ale všeobecně známými se staly až sufražetky ve Velké Británii na počátku dvacátého století. Reprezentovány byly především značně militantní organizací **Women's Social and Political Union (WSPU)** a jejími zakladatelkami a vůdčími osobnostmi Emmeline Pankhurstovou a její dcerou Christabel Pankhurstovou.

FANATICKÁ VŮDKYNĚ ANGLICKÝCH SUFRAŽETEK MRS. PANKHURSTOVÁ byla tyto dny zatčena, poněvadž udala, že naváděla k pumovému atentátu na dům ministra Lloydů George. Po slibu, že se k svému přelíčení méně výtržnosti nestroj, byla propuštěna. Zřejmě ji vycházejí v průvodu jejího ručitele Jamesa Murrata.

FANATICKÁ VŮDKYNĚ ANGLICKÝCH SUFRAŽETEK MRS. PANKHURSTOVÁ byla tyto dny zatčena, poněvadž udala, že naváděla k pumovému atentátu na dům ministra

Lloyda George. Po slibu, že až k svému přelíčení žádné výtržnosti nestropí, byla propuštěna. Zříme ji vycházeti v průvodu jejího ručitele Jamesa Murrata

Metoda, jakou se WSPU pokoušela prosadit své postoje, byla poměrně jednoduchá – upoutat na sebe pozornost za každou cenu. A tak byly kromě protestních shromáždění v letech 1909 a 1911 podniknuty nájezdy na Dolní sněmovnu, zasílány výbušné poštovní zásilky, napadání ministři, policisté a nepřátelsky naladění novináři atd. Není proto divu, že se nezřídka dostávaly do křížku se zákony a výkonnou mocí, a kromě všeobecné známosti si získaly i mnoho nepřátel.

Cesta zatčených londýnských sufražetek na policejní úřad.

Foto Seebald

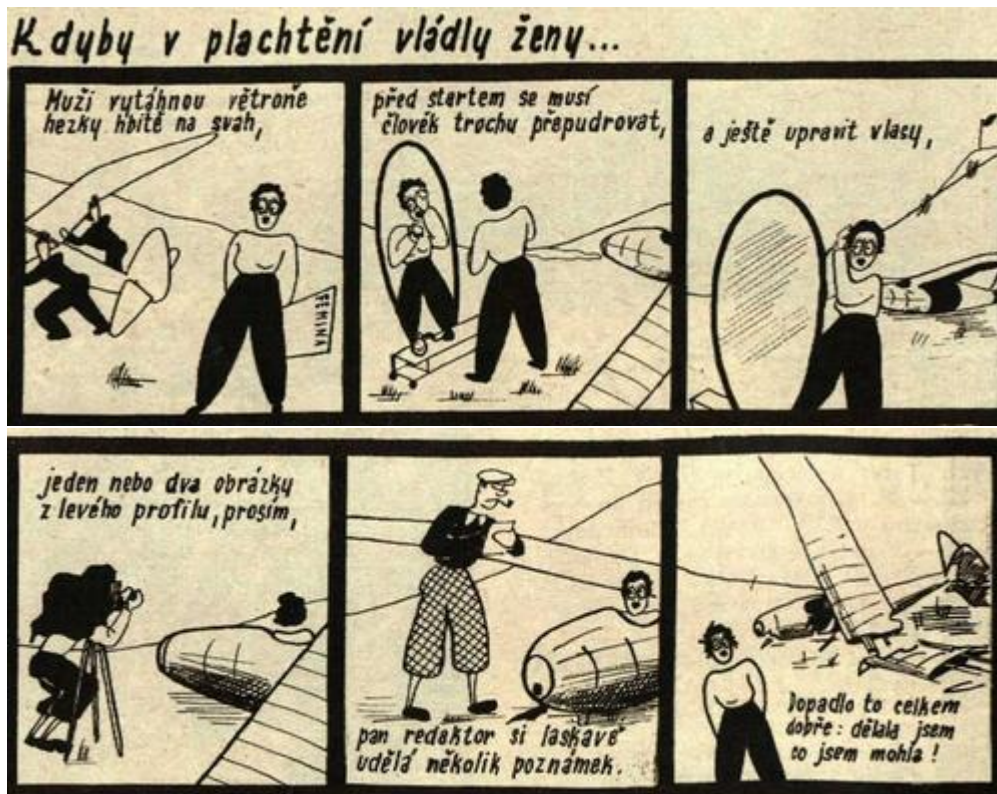
Jedním z nejviditelnějších, ale také nejtragičtějších činů se stala akce jedné z nejmilitantnějších aktivistek paní **Emily Wilding Davisonové**, která dne 4. srpna roku 1913 vstoupila na dostihovou dráhu, na které se právě běželo Epsom Derby a byla sražena a smrtelně zraněna jedním z koní ze stáje krále Jiřího V.

Svým zraněním o čtyři dny později podlehl a její pohřeb organizovaný WSPU se stal demonstrací síly tohoto hnutí. Demonstrací, které přihlížely desetitisíce lidí lemujících londýnské ulice, kterými se ubíral pohřební průvod. Dodnes není zcela jisté, zda do dráhy vstoupila nebo nevstoupila s úmyslem ukončit svůj život mučednickou smrtí. Zdá se ale, že o úmysl nešlo.

Svého cíle nakonec ženy dosáhly, a i s pomocí s nimi sympatizujících mužů se jim podařilo všeobecné hlasovací právo prosadit. Ve Velké Británii od roku 1918 s omezením daným minimální věkovou hranicí třiceti let, která byla o roku 1928 snížena na dvacet jedna let. Ve spojených státech devatenáctým dodatkem ústavy v roce 1920 (ale například ve Wyomingu měly ženy volební právo už od roku 1889). U nás novou ústavou z roku 1920, která v paragrafu číslo 9 říká, že *„Právo voliti do sněmovny poslanecké mají všichni státní občané Československé republiky bez rozdílu pohlaví, kteří překročili 21. rok věku svého a vyhovují ostatním podmínkám řádu volení do poslanecké sněmovny.“* a v paragrafu číslo 10 pak stanovuje, že *„Volitelní jsou státní občané Československé republiky bez rozdílu pohlaví, kteří dosáhli aspoň 30. roku věku svého a vyhovují ostatním podmínkám řádu volení do poslanecké sněmovny.“* V tomto ohledu můžeme být na své předky hrdí, neboť v Evropě patřilo Československo v tomto ohledu spíše k výjimkám. Například ve Francii, pravlasti ženského hnutí, bylo volební právo žen uzákoněno až po druhé světové válce v roce 1945. V Maďarsku, Švýcarsku, Portugalsku ještě i o desítky let později.

Na druhou stranu žádný zákon nedokáže sám o sobě změnit smýšlení lidí. Dokladem toho je mimo jiné i následující ukázka z časopisu *Letem světem* z roku 1937.

Pokud bychom onu obecnou ženu nahradili odbarvenou blondýnkou – zástupným symbolem povrchní a hloupé ženy, mohl by takový kreslený vtíp najít docela dobře uplatnění i dnes. To samo o sobě svědčí o tom, že ani značný posun v legislativním vnímání úlohy a práv ženy nemá bezprostřední dopad na naše zažitá společenské stereotypy. Abychom ale nekončili zbytečně pesimisticky. Pokaždé, když vedu dceru do školky a v šatně s přítomnými, v roli doprovodu zcela převažujícími, tatínky probíráme, co dát dnes dítěti na sebe na zahradu, uvědomím si, že emancipace u nás vítězí na celé čáře. Kdo ví, třeba nakonec budeme jednou muset do boje o svá práva vytáhnout i my mužové.

(článek: Historické okénko Jiřího Glozara)

Své názory na tento článek a toto téma obecně mi zasílejte na email:

faustovab@gmail.com nebo na messenger (Barbora Faustová).

Pokud nemáte možnost poslat úkol přes internet, tak ho vhodte napsaný na papíře do schránky na dveří ZŠ.

Děkuji

B. F.